

چرا فرانسه مانع خروج امام نشد؟

۱۱ بهمن ۱۳۹۹ ساعت ۲۱:۳۲

هم‌زمان با مطرح شدن تصمیم امام خمینی به خروج از فرانسه، برخی از مقامات فرانسه از کنترل فرودگاه سخن گفتند؛ سخنانی که حاکی از چرخش فرانسه به سمت بختیار بود. لغو پروازهای ایرفرانس به ایران این معنا را داشت، اما در نهایت این طرح در حد همان سخن باقی ماند و هیچ‌گاه جنبه اجرایی نیافت.

فرانسه نیز مانند بسیاری از کشورهای غربی، تحولات سیاسی ایران را با دقت هر چه تمام‌تر زیر نظر قرار داده و براساس آن متوجه جدی بودن بحران سیاسی حکومت پهلوی شده بود؛ چنان‌که در کنفرانس گوادلوپ که با حضور رهبران آمریکا، انگلیس، آلمان و فرانسه تشکیل شد، ژیسکار دستن نسبت به سایر رهبران تأکید بیشتری بر اضمحلال قدرت پهلوی در ایران داشت. در این کنفرانس، رهبران هر سه کشور اروپایی اظهار عقیده کردند که دیگر به بقای رژیم پهلوی نمی‌توان امید بست و جهان غرب باید هرچه زودتر با جانشین او کنار آید.

با این حال ژیسکار دستن در این مورد با قاطعیت بیشتری تأکید کرد که اگر محمدرضا پهلوی در ایران بماند و بیش از این در برابر انقلاب مقاومت کند، ایران با خطر جنگ داخلی روبه‌رو خواهد شد و این وضع ممکن است به بهره‌برداری کمونیست‌ها و مداخله شوروی منجر شود. البته جالب است که برخی از افراد و نهادهای سیاسی و امنیتی فعال فرانسه در ایران خیلی پیش‌تر نیز وجود انقلاب در این کشور را پیش‌بینی کرده بودند.

سولیوان در این باره در خاطرات خود آورده است: در سال ۱۳۵۶ و در حالی که آمریکا و بسیاری از کشورهای غربی وجود انقلاب در ایران را یک شوخی سیاسی تلقی می‌کردند، یک مقام اطلاعاتی سفارت فرانسه پیش‌بینی کرد که رژیم پهلوی در یک سال آینده سقوط خواهد کرد. اظهار نظر این مقام سفارت فرانسه خیلی زود در محافل دیپلماتیک تهران پخش شد و در میهمانی‌ها و مراسمی که فرصت ملاقات برای دیپلمات‌های خارجی دست داد این نظر موضوع بحث و گفت‌وگو قرار گرفت. ۲

بر پایه این اطلاعات و شرایط، فرانسه آگاه بود در صورت ممانعت از خروج امام خمینی از این کشور یا ایجاد هر گونه مزاحمت سیاسی برای ایشان و نیروهای انقلابی، راهی از پیش نخواهد برد؛ چرا که پیروزی انقلاب ایران امری حتمی است و ممانعت از خروج امام خمینی می‌تواند عواقب سیاسی خطرناکی برای فرانسه داشته باشد. البته ناگفته نماند که به دلیل روابطی که ژیسکار دستن با ایران برقرار کرده بود و با تصور اینکه ورود امام خمینی به فرانسه به عنوان واقعه‌ای سیاسی با برد زیاد تلقی نخواهد شد، در ابتدای امر بر آن شد که او را از هر نوع فعالیت سیاسی به دور نگهدارد و بر او تسلط یابد؛ با گذشت زمان و روشن شدن سیر تحولات ایران، ژیسکار دستن از سفیر خود در ایران گزارش‌هایی دریافت کرد مبنی بر اینکه رژیم در حال سرنگونی است؛ بنابراین، به مرور از کنترل خود بر تماس‌های رسانه‌ای آیت‌الله خمینی کاست، تا آنجا که نتیجه گرفت اصلاً به نفع فرانسه

نیست که مانعی بر سر راه فعالیت‌های آیت‌الله خمینی در نوفل لوشاتو ایجاد کند. ۳.

اشاره به این نکته نیز حائز اهمیت است که هم‌زمان با مطرح شدن تصمیم امام خمینی به خروج از فرانسه، برخی از مقامات فرانسه از کنترل فرودگاه سخن گفتند؛ سخنانی که حاکی از چرخش فرانسه به سمت بختیار بود. لغو پروازهای ایرفرانس به ایران این معنا را داشت، ۴ اما در نهایت این طرح در حد همان سخن باقی ماند و هیچ‌گاه جنبه اجرایی نیافت؛ زیرا اعمال این نوع اقدام، فارغ از عواقبی که برای فرانسه داشت، با روح آزادیخواهی و منشور ارزش‌های دموکراتیکی که فرانسه ادعای آن را داشت نیز مغایر بود.

منابع:

۱. عبدالرضا هوشنگ مهدوی، تاریخ روابط خارجی ایران، از پایان جنگ جهانی دوم تا سقوط رژیم پهلوی، تهران، مؤلف، ۱۳۶۸، ص ۳۱۹.
 ۲. ویلیام سولیوان، ماموریت در ایران (خاطرات سولیوان)، تهران، نشر هفته، ۱۳۶۱، چ سوم، صص ۱۰۰-۱۰۱.
 ۳. احسان نراقی، همان، صص ۷۷-۷۸.
 ۴. رابرت هایزر، خاطرات ژنرال هایزر، مأموریت در تهران، ترجمه علی‌اکبر عبدالرشیدی، تهران، انتشارات اطلاعات، ۱۳۶۵، ص ۲۲۳.
- www.iichs.ir

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/48182/چرا-خروج-مانع-فرانسه-چرا/48182>